ВЕЛИКОТЪРНОВСКИ УНИВЕРСИТЕТ "СВ. СВ. КИРИЛ И МЕТОДИЙ"
СТОПАНСКИ ФАКУЛТЕТ

Утвърждавам.
Декан:
/доц. д-р Милена Йоргова/

КОНСПЕКТ ЗА ДЪРЖАВЕН ИЗПИТ
за студенти от специалност "Социални дейности"
ОКС „Магистър" след „Професионален бакалавър"

1. Здравето като биосоциален феномен. Дефиниции и измерения на здравето. Основни детерминанти на здравето. Здраве в риск; рискови фактори за здравето.
2. Промоция на здравето – елементи, приоритети, принципи и механизми за осъществяване. Здравна профилактика. Здравно образование и възпитание.
3. Рехабилитация – същност, видове, основни принципи, методи за качествена и количествена оценка на рехабилитационния потенциал.
4. Ерготерапия – същност, роля, задачи. Ерготерапевтични дейности – класификация, особености, последователност, приложение.
5. Европейска социална политика – постижения, съвременни проекции, Европейски социален модел.
6. Социална защита. Форми на социална защита. Модели на социална защита в Европа. Еволюция на социалната защита в Европа.
7. Медиация в социалната работа - същност, предимства и възможности на медиацията. Медиационен процес. Процедура по медиация. Принципи на медиацията. Етични стандарти в работата на медиатора.
8. Консултиране в социалната работа – цели, задачи, принципи, стратегии, форми. Етапи в процеса на консултиране.
9. Диагностика в социалната работа – процес на оценяване, ключови елементи на оценката.
10. Супервизия в социалната работа – същност, съдържание, индивидуална и групова супервизия.
11. Социална работа със зависими - принципи, форми;. подходи и методи за психосоциална работа със зависими.
12. Социална работа с малцинствени групи – същност, съдържание, особености; основни модели и подходи за интеграция.
13. Социална работа със стари хора – същност, съдържание, особености, роли на социалния работник при работа с възрастни потребители.

14. Социална работа с деца с девиантно поведение – същност, теории и рискови фактори за възникване на девиантно поведение; модели и методи на социална работа с деца с девиантно поведение.
15. Екипна социална работа - същност, различия и особености между групова и екипна работа. Създаване на екип - екипно/групово поведение, негативни и позитивни роли.
16. Управление на медико-социалната грижа – основни принципи и модели; управленски цикъл; ключови предизвикателства.
17. Качеството на медико-социалната грижа – същност, характеристики, инструменти за измерване и оценяване; управление на качеството.
18. Социално договаряне – механизъм, европейски опит и национални особености при възлагане на социални услуги на външни доставчици.
19. Социална икономика – характеристика, обхват; исторически корени и съвременна концепция.
20. Социално предприемачество – същност; видове дейности и целеви групи в социалното предприемачество; модели и политики за социално предприемачество.

Литература:

1. Борисов, В. Мениджмънт на качеството в здравеопазването. В: Здравен мениджмънт. Т. I. Филвест, София, 2004.
2. Борисов; В., Ц. Воденичаров; К. Юрукова; С. Попова. Социална медицина. Арсо, С., 2006.
3. Будева, С. На фокус - социалната работа като философия и професия. В. Търново, Издателство "Фабер", 2024.
4. Будева, С. Помагащият процес - пътешествие през теорията и практиката. В. Търново, Издателство "Фабер", 2024.
5. Будева, С. Между ада и рая. За зависимостите и ролята на помагащите професионалисти. В.Т., 2013
6. Ван Дайк, П., Ван Хууф, Г. Европейската конвенция на правата на човека – теория и практика. София, 2000.
7. Ванкова, Д. Социална медицина и промоция на здравето. МУ Проф. Д-р П. Стоянов, Варна, 2021.
8. Вачева, Д. Ерготерапевични умения, изкуства и занаяти. МУ-Плевен, 2020.
9. Врачовски, Д., Пл. Йорданов, Социално осигуряване, Свищов, 2012.
10. Врачовски, Д., Будева С., Кръстителски, Д. Здравноосигурителни системи и финансиране на здравеопазването, Свищов : Акад. изд. Ценов, 2003.
11. Ганева, М., Професионални умения за хуманитарни специалности. БСУ, 2004.
12. Грънчарова Г., С. Александрова-Янкуловска. Социална медицина. ИК Стено, София, 2021.
13. Грънчарова, Г., М. Драганова. Основи на управлението на здравните грижи. ИК Стено, София, 2022.
14. Дейвис, М. Антология Социална работа. С., 2008.

15. Делчева, Е., Ст. Гладилов. Икономика на здравеопазването. Princeps,С., 2000.
16. Демирева Т., С. Будева. Девиантно поведение. Велико Търново, В.Т., 2007.
17. Демирева, Т. Социалната икономика - възможност за социално включване и заетост на уязвими групи в обществото, Информационен бюлетин по труда, ИК Труд и право, бр.11, 2010.
18. Димова Л., П. Радева. Жените в неформалната икономика на България. София, 2006.
19. Димитров, Т. Дългосрочна рехабилитация и качество на живот, ГорексПрес, София, 2018.
20. Иванов, Г. Качество на медицинската помощ – същност, съдържание, определяне, осигуряване, управление. http://www.nsoplb.com/uploads/article_documents/kachestvo_doc_ivanov.pdf.
21. Илчева, М. Социална икономика и социално предприемачество. Възгледи и фрагментарни апробации. В.Търново: Фабер, 2019.
22. Илчева, М. Социалната икономика в Европа – публични политики, институции и законодателство. Велико Търново: Фабер, 2019.
23. Йоргова, М. Социално подпомагане. В.Т., 2009.
24. Йоргова, М. Социално включване на възрастните хора: оптимизиране на възможностите за активен и достоен живот в добро здраве. В: Социално включване, ВТ, 2011, с. 173-208.
25. Йоргова, М. Социалната работа с възрастни хора: параметри на добрата практика. – Панорама на труда, бр.1-2, 2011, с.59-69.
26. Йоргова, М. Социална работа: влияния и промени. В.Т., 2012.
27. Йоргова, М., Ю. Пулова, С. Милева. Практикум по социална работа с възрастни хора. В.Т., 2016.
28. Колева, И. Принципи на съвременната физикална и рехабилитационна медицина. РИК СИМЕЛ, София, 2007.
29. Колева И. Алгоритми за физикална терапия и рехабилитация на някои често срещани и социално-значими заболявания (ревматологични, ортопедично-травматологични, неврологични и ендокринно-обменни). Учебник за студенти от МУ - Плевен. РИК СИМЕЛ, София, 2007.
30. Колева, И. Въведение във физикалната превенция, физикалната терапия и рехабилитация, ИК "Стено", София, 2022.
31. Кънев, Ев. Публично-частно партньорство: принципи, модели и политики за частно предлагане на публични услуги. С., 2011.
32. Луканова, П. Въведение в социалната икономика. С.,2012.
33. Маджаров, Г. Промяна на психиката с възрастта. С., 2016.
34. Механджийска, Г. Социална работа по случай – реконцептуализация на традиционните разбирания в съвременна приложна перспектива. Социална работа, 2013, 1, с. 4–29, http://www.swjournal-bg.com/.
35. Милушева, Т. Теории за поведенческата промяна и приложението им в социалната работа. Годишник на Софийски университет "Св. Климент Охридски", Книга Социални дейности, 2013, том 105, с. 227–263.
36. Минев, Т. Теоретични и методически основи на социалната работа. В.Т., 2012.

37. Мутафова, М. и съавт. Социална медицина (практически подходи). Арсо, С.,2007.
38. Паризов, П., В. Сотирова, Методи в социалната работа. Благоевград, 2012.
39. Пулова, Ю. Антидискриминационни политики и практики. ВТУ, 2010.
40. Пулова-Ганева, Юлия. Социално включване на уязвими етнически малцинства. - В: Социално включване. В. Търново: Унив. изд. "Св. св. Кирил и Методий", 2011, с. 129-172.
41. Пулова-Ганева, Ю. Глобализация и здравни рискове. – В: Развитие на българската и европейската икономика - предизвикателства и възможности, том 7, с. 218-225, Велико Търново: Университетско издателство „Св. св. Кирил и Методий“, 2023.
42. Пулова-Ганева, Ю. Качество на социалните услуги - предизвикателства пред българската практика. – Сборник от международна научна конференция „Проблеми на социалната и икономическата сигурност“, 19.11.2021, В. Търново, Том 2, с. 153-162, В. Търново: Унив. изд. „Св. св. Кирил и Методий“, 2023.
43. Рязкова, М., И. Кирова. Физикална терапия и рехабилитация - ръководство за практиката. Знание, София, 1999
44. Салчев, П. Социална медицина и здравен мениджмънт. Дилиджентис, С., 2006.
45. Спасов, К. Социален мениджмънт.С., 2011.
46. Стоянова, Ст. Методи на социалната работа в група, В.Т., 2007.
47. Стоянова Ст. Управление на групи. В.Т., 2021.
48. Стоянова, Ст. Групи - динамика и рискове. В.Т., 2013
49. Стоянова, Ст. Групова динамика. В.Т., 2014.
50. Стефанов, Н. Основи на управлението. Основи на болничното управление. Македония прес, София, 2000.
51. Ступиджа, М., Насиленото тяло. Психо-телесен терапевтичен подход към травмата от насилие., С., 2014
52. Тодорова, Т. Бизнес със социална кауза Измерване на социалното въздействие, 2021.
53. Топузов И. Основи на ерготерапията. Симел прес, София, 2009.
54. Топузов, И. Основи на ерготерапията. I, II, III част. РИК СИМЕЛ, София, 2006-2009.
55. Трансгранична медиация. Медиация при трансгранични конфликти. Наръчник за международна и междукултурна медиация., Професионална асоциация на медиаторите в България, С., 2012, http://mediation-net.eu
56. Хаджийски, М. Теория и практика на психологическото консултиране. В.Т., 2014
57. Чанкова, Д., Медиацията между жертвата и извършителя на престъплението, С., 2006
58. Шулман, Л. Изкуството да се помага на индивиди, семейства и групи. С., 1995.
59. Бяла книга: ефективна подкрепа чрез социални услуги за уязвимите групи в България. Основни принципи. Стратегически документ. С. 2009
60. Договаряне на социални услуги между държавата и НПО, сравнителен анализ, С. 2004, www.bcnl.org

61. Европейска комисия (2006), Пътна карта за равнопоставеност между жените и мъжете 2006-2010, COM(2006).
62. ЕС през 2020 г. — Общ доклад за дейността на Европейския съюз (europa.eu)
63. ЕС през 2021 г. — Общ доклад за дейността на Европейския съюз (europa.eu)
64. ЕС през 2022 г. — Общ доклад за дейността на Европейския съюз (europa.eu)
65. ЕС през 2023 г. — Общ доклад за дейността на Европейския съюз (europa.eu)
66. ЕС през 2024 г. — Общ доклад за дейността на Европейския съюз (europa.eu)
67. Качеството на социалните услуги в България. Преглед на правната уредба на качеството и контрола на социалните услуги в общността. С. 2008. www.bcnl.org
68. Механизмът на социалното договаряне в България и европейския опит при предоставянето на социални услуги от външни доставчици, С., 2014, www.bcnl.org
69. Наръчник за публично-частно партньорство на общинско ниво за предоставяне на дългосрочни грижи и услуги за възрастни хора. С., 2012, https://www.mlsp.government.bg/ckfinder/userfiles/files/politiki/demografska%20politika/publikacii/Handbook.pdf
70. Национална здравна стратегия 2021-2030 г.
71. Ръководство по социално договаряне и развитие на социални услуги в общността. Български център за нестопанско право, С., 2009, www.bcnl.org
72. Социална работа с човешко лице. Модел за хуманна социална работа, ориентирана към правата на хората с увреждания. С., 2014, www.ngogrants.bg
73. Законодателство по социално подпомагане, закрила на детето, интеграция на хората с увреждания, насърчаване на заетостта, социално и здравно осигуряване, медиация виж www.econ.bg, www.mlsp.government.bg, www.asp.government.bg, www.az.government.bg.
74. Стратегически документи, програми, отчети в областта на социалното подпомагане, заетостта на уязвими групи, закрилата на детето, интеграцията на хората с увреждания, социалното и здравно осигуряване виж www.mlsp.government.bg, www.asp.government.bg, www.ahu.mlsp.government.bg, www.az.government.bg, www.sacp.government.bg, https://www.europarl.europa.eu/.
75. Текуща и аналитична информация относно областите на дейност на Агенцията за социално подпомагане, Агенцията по заетостта, Агенцията на хората с увреждания, Държавната агенция по закрила на детето, Националния осигурителен институт, Националната здравна каса виж www.asp.government.bg, www.ahu.mlsp.government.bg, www.az.government.bg, www.sacp.government.bg.
76. Budeva, S. Mediation and social work, Forum on studies of society: conference proceedings: second edition: Chieti- Pescara, 2018/ Bucureşti: Pro Universitaria, 2018, p.39-48, https://www.researchgate.net/publication/351547459_Mediation_and_social_work.
77. Pulova-Ganeva, Y. The integrated approach in the care of people with disabilities from the social professionals' perspective. Forum on studies of society: conference proceedings: third edition, International Conference on Social Sciences and Humanities, Third edition. Enna, Italy, 21.11.2020, Ed.: Cr. Ilie, I. V. Şerban, G.

Cifaldi, A. M. Niţă, Al. Porumbescu ,R. Cr. Petcu, - Bucureşti: Pro Universitaria, 2022, pp. 280-289.

Конспектът е приет на заседание на катедра "Организация и методология на социалните дейности" с Протокол № 7 /21.10.2025 г.

Ръководител на катедра ОМСД:

/доц. д-р Ю. Пулова/